

af en Række højt ansete udenlandske Statsmænd vedrørende Udlandets Opfattelse dels af Militærspørgsmaalet i Almindelighed, dels af de her til Behandling foreliggende Forslag.“ Jeg maa dog sige, at jeg dertil føjede en Bemærkning om, at jeg ligeledes paa dette Punkt ikke fandt, at dette Sted vilde være egnet til en nærmere Gennemgang af disse Ting, akkurat ud fra det samme Synspunkt, som har afholdt mig fra at give det almindelige Exposé.

Med Hensyn til det af det ærede Medlem Hr. Holger Andersen givne Exposé vil jeg gerne have Lov til at minde det ærede Medlem om netop det, som det ærede Medlem Hr. P. Munch sagde, at det var jo meget interessant, det rørte ved en hel Del Punkter, det nævnte f. Eks. en Artikel i et stort udenlandsk Tidsskrift, der berørte et meget interessant Problem. Men vi fik jo rigtignok ikke at vide, hvad der stod i den Artikel, og i det hele taget savnede vi en Konklusion af den totale Skildring af denne internationale Atmosfære, og det vil ogsaa være meget vanskeligt under de nuværende Forhold i faa Ord at give, om jeg saa maa sige, en Diagonal eller en Krystallisering af hele denne Atmosfære til Brug for den her nu stedfindende Debat.

Med Hensyn til de af det ærede Medlem Hr. Axel Møller gjorte Bemærkninger vil jeg gerne begynde med maaske det mindre væsentlige. Det ærede Medlem Hr. Axel Møller omtalte Washington-Reglerne. Jeg ved ikke, hvorfor de egentlig er bragt ind i denne Debat; for der staar kun i disse Washington-Regler, at den neutrale Stat skal udøve det fornødne Opsyn for at forhindre uberettiget Afgang eller Udrustning af Skibe til Fordel for den ene krigsførende Magt. Om militære Pligter er der ikke Tale med et eneste Ord.

Derefter kommer vi til de generelle Bemærkninger, som det ærede Medlem Hr. Axel Møller fremsatte som en Replik til mine Bemærkninger om de Herrer Professor Matzens og Deuntzers Fremstillinger. Det ærede Medlem spurgte mig jo, paa hvilke Punkter Matzens og Deuntzers Fremstilling var forældet. Det har jeg besvaret, og det ærede Medlem synes nu dog i væsentlig Grad at have forandret sit Standpunkt. Han indrømmer nu, at Udviklingen har ført ud over disse Fremstillinger, men vil holde sig til, at den neutrale Stats militære Forpligtelser er de samme. Det er jo et helt andet Spørgsmaal, hvilke den neutrale Stats Forpligtelser i saa Hen-

seende er, derom tror jeg ikke vi bliver enige. Her staar det ærede Medlem paa det Standpunkt, at Haagkonventionerne *paalægger* den neutrale Stat særlige militære Forpligtelser, Forpligtelsen til at have en Krigsrustning, medens jeg mener, at den neutrale Stat heller ikke efter Haagkonventionerne har faaet paalagt saadanne Forpligtelser, men at den alene er pligtig at anvende de Midler, hvorover den raader. Paa dette Punkt kan vi derfor neppe heller blive enige. Det, jeg ønsker at slaa fast, er, at det ærede Medlem nu erkender, at man ikke mere kan bygge paa Matzen og Deuntzer, men ogsaa maa tage Hensyn til den nye, af Folkeforbundspagten fastslaaede Folkeret.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. Fraenkel har Ordet for en kort Bemærkning.

Fraenkel: Siden jeg udtalte mig sidst, har jeg faaet de nøjagtige Tal for henholdsvis Stigen og Fald i Statens Udgifter, udregnet efter Svingningerne i Pengeværdien og efter Befolkningstallet, og det viser sig da, at de landmilitære Udgifter fra 1913—14 til 1922—23 er gaaet ned med 24,9 pCt., altsaa praktisk taget $\frac{1}{4}$, de sømilitære med 4,5 pCt. Derimod er de sociale Udgifter steget med 249,8 pCt. Da jeg jo ved, med hvilken pinlig Omhu den højtærede Forsvarsminister altid sørger for, at hans Udtalelser er i den nøjeste Overensstemmelse med Kendsgerningerne, nærer jeg ingen Tvivl om, at han vil vide mig Tak for disse Oplysninger.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. Holger Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Holger Andersen: Den højtærede Udenrigsminister mente, at det var umuligt at lave et Resumé af Genève-Protokollen til Vejledning for dette høje Tings Medlemmer i denne Debat. Det tror jeg ikke, men det er naturligvis muligt. Men saa maa jeg beklage, at man overhovedet har ment at skulle fremsætte disse Lovforslag paa et saa tidligt Tidspunkt, som Tilfældet er, og at man ikke har kunnet afvente Resultatet af Forhandlingerne i Genève, ligesom det overhovedet er en besynderlig Fremgangsmaade at fremsætte disse isolerede Forslag, samtidig med at man arbejder med paa en Protokol, som hviler paa en ganske bestemt mellemfolkelig Solidaritet